

مجوز، بعد از راه اندازی کسب و کار؛

خبر خوش برای فعالان استارتآپی

براساس مصوبه شورای عالی اداری، از این پس کسب و کارها در ابتدای راه اندازی نیازی به مجوزهای دست و پاگیر نخواهند داشت و این مجوزها و نظارت بر آنها به بعد از زمان راه اندازی موکول خواهد شد. با چنین تصمیمی برخی از موانع مهم پیش روی استارت آپها در مراحل اولیه رشد از پیش رو برداشته می شود. این مصوبه البته به معنای حذف انبوه مجوزها برای راه اندازی کسب و کار نیست، اما شروع به کار را تسهیل می کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، ابلاغ آیین نامه «ساده سازی مراحل شروع کسب و کار» از سوی رئیس جمهور، شرایط را برای سادگی دریافت مجوز فراهم کرد. این ابلاغیه که در جلسه شورای عالی اداری تصویب شد، یکی از موانع بهبود فضای کسب و کار را از پیش روی فعالان اقتصادی برمی دارد و زمینه آزادی مجوز از سمت عرضه را فراهم می کند. اهمیت این موضوع از آن جهت است که بدانیم یکی از ضعف های بزرگ کشور در حوزه فضای کسب و کار به مساله اعطای مجوز از سوی نهادهای دولتی و ایجاد صف تقاضا برای دریافت جواز برمی گردد.

موضوعی که در برخی از بخش ها به فساد چشمگیر منجر شده و بازاری پررونق اما سیاه را برای دارندگان مجوز در مشاغل مختلف شکل داده است. در این باره گفت و گوی اخیر رئیس مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار جالب است. جایی که علی فیروزی تاکید کرده مشکل فروش جواز کسب و کار به دلیل انحصارگری دولت و سختگیری در عرضه مجوز است و تا زمانی که تقاضا زیاد باشد و عرضه محدود باشد قیمت خرید و فروش نامتعادل است. حالا مصوبه تازه دولت در پی پایان دادن به سختگیری در صدور مجوز کسب و کار است.

البته مرور سابقه کشورهای موفق در بهبود جایگاه خود در شاخص سهولت کسب و کار نشان می دهد تنظیم و اجرای یک قانون خوب به تنهایی نمی تواند شرایط مناسبی را در زمینه دریافت مجوز و سهولت در شروع کار را ایجاد کند. بررسی مصوبه دولت نیز نشان می دهد ماده ۲ و بند ۳ از ماده ۱ ابلاغیه تازه رئیس جمهور با داشتن ویژگی های لازم، زمینه را برای کاهش سختگیری های کنونی اعطاکندگانی مجوز فراهم کرده است. اما اینکه تا چه اندازه بازیگران حوزه مجوز صدور به چنین رویکردی پاسخ مثبت دهند، هنوز نامشخص است.

تا پیش از این مصوبه، قوانین این اجازه را به عرضه کننده مجوز می داد که شرایط بسیار سخت و پیچیده ای را برای افرادی که تمایل به شروع یک کسب و کار تازه دارند، تحمیل کنند. موضوعی که در برخی بخش ها منجر به رد و بدل شدن ارقام چند میلیارد تومانی برای یک برگه مجوز بود. گزارش اخیر که بر مبنای مشاهدات میدانی تهیه شده، حاکی از آن است که جواز کسب و کار پیشخوان دولت بین ۹۰۰ میلیون تا ۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان، سایت خبری بین ۷۰۰ میلیون تا یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان، سایت فروشگاه های ۱۰۰ تا ۱۴۰ میلیون تومان، موسسه حقوقی ۳۰ میلیون تومان، داروخانه یک میلیارد تا ۲ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان، آموزشگاه مراقبت زیبایی ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان، موسسه فرهنگی و هنری ۵۰ تا ۸۰ میلیون تومان و شرکت خدمات پزشکی ۸۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان فروخته می شود.

این وضعیت که به ایجاد رانت برای افراد نزدیک به نهادهای صادرکننده مجوز و بروز پدیده امضای طلایی منجر شده، امکان ورود بازیگران جدید به بسیاری از بازارها را در اقتصاد از بین برده و زمینه خلاقیت را که لازمه رشد در بازارهای خرد در همه انواع کسب و کارهای تجاری و صنعتی است، فراهم کرده است. با اینکه هنوز نمی توان ابلاغ مصوبه «ساده سازی مراحل شروع کسب و کار» از سوی رئیس جمهور را به منزله بهبود در راه اندازی کسب و کار تلقی کرد؛ اما برخی از کارشناسان معتقدند بخش هایی از این مصوبه توانایی مناسبی برای ارتقای جایگاه ایران از نظر سهولت در آغاز کسب و کارها دارد.

نگاه فعالان اقتصادی به مصوبه رئیس جمهور

در این رابطه صحبت های اخیر حسن فروزان فرد، رئیس کمیسیون حمایت قضایی و مبارزه با فساد اتاق تهران جالب توجه است. فروزان فرد معتقد است که اجرای این مصوبه که در ماه های پایانی دولت دوازدهم ابلاغ شده است، نیاز به رعایت برخی الزامات قانونی دیگری دارد که پیش از این، از سوی دولت کنونی مصوب و دستگاه های دولتی و حاکمیتی نسبت به رعایت و اجرای آن ملزم شده اند.

او در این رابطه به قانون توسعه نظام استاندارد کشور اشاره کرد که براساس آن، تمامی دستگاه های دولتی و صادرکننده مجوزهای کسب و کار و فعالیت های اقتصادی، ملزم به انتشار مقررات فنی مربوط به حوزه های کسب و کار شده اند. فروزان فرد گفت: به رغم آنکه حدود دو سال از تصویب این قانون و ابلاغ آن می گذرد اما هیچ یک از دستگاه های مشمول این قانون، تاکنون نسبت به انتشار مقررات فنی حوزه خود اقدام نکرده اند. بنابراین یکی از پیش شرط های اجرای کامل مصوبه اخیر دولت در ارتباط با ساده سازی فرآیندهای شروع کسب و کار، احیای قانون توسعه نظام استاندارد کشور و تولید و انتشار مقررات فنی حوزه های کسب و کار از سوی دستگاه های متولی است. وی در عین حال، بر مطالبه گری و پیگیری اجرای مصوبه اخیر دولت از سوی اتاق بازرگانی تاکید کرد و یادآور شد که در مدت کوتاه باقی مانده از عمر دولت دوازدهم، نهاد بخش خصوصی و تشکلهای باید با تمام توان خود برای حمایت از اجرای این مصوبه گام بردارند.

فروزان فرد همچنین با اشاره به اینکه دستگاه های اجرایی در دولت و حاکمیت، به سختی از قوه نظارتی و صدور مجوزها فاصله خواهند گرفت، افزود: سازمان های دولتی و حاکمیتی با این ادعا که حافظ منافع عمومی هستند، ممکن است به اجرای این مصوبه تن ندهند اما اگر مکانیزم بیمه مسوولیت

که شیوه‌ای مرسوم و مورد قبول در نظام بین‌المللی است، در این رابطه به کار گرفته شود و براساس آن، فعالان اقتصادی که قصد شروع کسب‌وکار جدیدی را دارند، فرآیند تولید و خدمات خود را در صورت ارائه به مشتریان و مصرف‌کنندگان بیمه کنند، این نگرانی کاهش پیدا خواهد کرد که تولیدات آنان در آینده ممکن است به جامعه آسیب وارد کند.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران با اشاره دوباره به اینکه مکانیزم خودتنظیم‌گری، شیوه‌ای است که با صدور مصوبه ساده‌سازی مراحل شروع کسب‌وکار جایگزین نظارت‌ها و مجوزهای پیچیده کنونی خواهد شد، تصریح کرد که بخش خصوصی باید از فرصت پیش آمده برای تحقق‌بخشی به مطالبات خود در زمینه رفع و حذف مجوزها استفاده کند.

متن مصوبه جدید کسب‌وکار

رئیس‌جمهور اخیرا در نامه‌ای مصوبه «ساده‌سازی مراحل شروع کسب‌وکار» را به شرح زیر ابلاغ کرده است. در ماده ۱ این مصوبه آمده است: دستگاه‌های اجرایی متولی یا همکار در صدور مجوزها موظفند برای شروع کسب‌وکار جدید، انجام موارد زیر را مورد توجه قرار داده، فرآیندهای صدور مجوز را متناسب با آن اصلاح کنند. این موارد در بند ۱-۱ شامل تمامی الزامات، دستورالعمل‌ها و استانداردهای متناسب با نوع کسب‌وکار مربوط و قوانین و مقررات مصوب و حاکم است که باید توسط دستگاه متولی صدور مجوز احصا و به‌صورت عمومی به ذی‌نفعان و اتحادیه‌های صنفی اطلاع‌رسانی شود، به نحوی که متقاضیان کسب‌وکار بتوانند بدون هیچ پیش‌شرط و طی فرآیند اداری، درخواست خود برای شروع کسب‌وکار را ارائه کنند. این بند یک تبصره نیز دارد که به ضرورت الکترونیکی بودن اطلاع‌رسانی به ذی‌نفعان و همچنین ثبت درخواست شروع کسب‌وکار توسط متقاضیان تاکید دارد.

در بند ۱-۲ ماده ۱ این مصوبه آمده است: برای شروع کسب‌وکار، فرد متقاضی در صورت رعایت الزامات، دستورالعمل‌ها، استانداردها و قوانین و مقررات مصوب و حاکم اعلام شده، بتواند رعایت آنها را به‌صورت خوداظهاری و منطبق با الزامات قانونی، اعلام و متعهد شود. خوداظهاری به معنی پذیرش تمام شرایط و ضوابط اعلامی و تعهد به اجرای کامل آنهاست و در صورت عدم رعایت استانداردهای مذکور، حق ابطال مجوز فعالیت برای مراجع ذی‌صلاح محفوظ است. اوج کار این مصوبه در بند ۳-۱ نهفته است. پس از ارائه تعهد مذکور توسط متقاضی، بلافاصله مجوز «آغاز فعالیت» صادر شود. دستگاه متولی صدور مجوز شروع کسب‌وکار موظف است مجوز آغاز فعالیت و تعهدنامه متقاضی کسب‌وکار را به وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه‌های نظارتی مربوط (حسب مورد) ارسال کند. در ماده ۲ این مصوبه نیز آمده است هر نوع اعمال نظرات پیشینی توسط دستگاه‌های نظارتی و موکول کردن شروع کسب‌وکار به انجام این نظارت‌ها متوقف و دستگاه‌های نظارتی متناسب با حدود وظایف نظارتی خود در هر نوع از فعالیت‌ها با انجام نظارت‌های پسینی مورد نیاز، نسبت به تطابق انجام مراحل شروع فعالیت کسب‌وکار با الزامات، دستورالعمل‌ها، استانداردها و قوانین و مقررات مصوب و حاکم تعیین شده و مورد تعهد اقدام کرده و تخلفات احتمالی شناسایی شده حین نظارت را به مراجع صدور مجوز مربوط اعلام می‌کنند.

منبع: دنیای اقتصاد